

EGLUTĖ

1955

BALANDIS

NR. 4

1955 BALANDIS Nr. 4

Redaguoja: *Pranas Naujokaitis*

Administruoja: *Nekalto Prasidėjimo
Seserys*

Leidžia: *Lietuvių Kultūros Institutas*

Prenumerata:

Metams: Amerikoje \$3.00, kitur — \$3.50. Atskiras numeris 30 centų

Raštus siųsti ir turinio reikalu rašyti:

Pr. Naujokaitis, 924 Madison St., Brooklyn 21, N. Y.

Pinigus, užsakymus ir adresų pakeitimus siųsti:

EGLUTĖ, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn.

ŠIAME NUMERYJE:

1. Z. Gavelis, VELYKŲ RYTA	97
2. V. Frankienė, KIŠKELIAI IR VELYKĖ	98
3. A. Kalvelis, VELYKOS, VELYKOS	105
4. D. Lipčiūtė, VELYKOS	106
5. J. Rūtenis, SARGIUKO PASAKOJIMAI — MARGUČIAI	114
6. N. Butkienė, NEVIKRUSIS MIKUTIS	118
7. M. D., KEPĖJO VELYKOS	121
8. S. Eglė, GRIKIUKAI LAUKIA VELYKŲ	124
9. J. Bigelytė, ĮKYRUS VAIKAS	127
10. LAIŠKAI	128
11. UŽDAVINIAI	viršelyje

Viršelis ir iliustracijos — dail. P. Osmolskio.

KRISTAUS PRISIKĖLIMO ŠVENTĖJE "EGLUTĖ" NUOŠIRDŽIAI SVEIKINA SAVO MIELUOSIUS BENDRADARBIUS, SKAITYTOJUS IR RĖMĖJUS.

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly, except during July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn. Editor: P. Naujokaitis, Brooklyn, N. Y. April, 1955. Vol. 6, No. 4, Subscription: \$3.00 yearly. Outside U.S.A. — \$3.50 yearly. Single Copy 30c. Entered as second-class matter at the post office in Putnam, Conn.

N. Pr. Seserų Spaustuvė, Putnam, Conn.

ZIGMAS GAVELIS

Saulės patekėjime Velykų rytą
Nušvis Betlėjun vedusi žvaigždė
Ir nukritęs sniegas už kalnų karpytų
Skaisčiau už rožės žiedą pražydės.

Žydės ir gluosnio gelsvas katinėlis,
Ir melsva žibutė Nemuno krantuos,
Ir pavasaris, ir Kristus prisikėlęs
Amžinos gyvybės paslaptį kartos.

Šventos giesmės žodžius pravirkdys
Ir džiaugsmo šventėj plazdančias žvakes,
Ir žemiškas mintis, akis ir širdis,
Nužemintas maldoj, prie Viešpaties pakels.

Pakels varinio varpo dūžį žvangų
Ir baltų balandžių žvilgančius sparnus,
Ir nekalną vaiko šypseną pro langą
Sugrižę paukščiai iš dausų parneš...

KIŠKELIAI IR VELYKĖ

P a s a k a

VANDA FRANKIENĖ

Kartu su saulės spindulėliais leidosi į žemę karalaitis Pavasaris. Jo galvą puošė nuostabiai gražus gėlių vainikas; žalias, šviesutis apsiaustas dengė jo pečius. O ir visas jo apdaras įvairaus žalumo atšvytuliais žvilgėte žvilgėjo. Karalaitis meiliai šypsojosi ir, vėjelio supamas, artėjo į žemę. Jį lydėjo vyturėliai, linksmai čirendami.

— Sveikas, Pavasarėli! — pirmutinė prakalbino jį maža žibutė. — Kokia laimė, kad jau atkeliavai! Taip nusibodo per ilgą žiemą po veja glūdėti. Išsiilgau saulės spindulių, medžių ošimo, paukščių čiulbesio — ir tavęs, karalaiti.

Dar nespėjo Pavasaris į žibutės pasveikinimą atsakyti — jau jį linkčiodami pasitiko katinas iš pumpuro išsiveržę aksominiai karklų “kačiukai”. Gi iš po lapų storų apklotų kišo snukučius ežiukai. Pagaliau apspito jį voverytės, kiškėliai, stirnos. Visi jie gyrė karalaitį už jo nepavėluotą atėjimą. O šis, laimingas ir linksmas, tik žengė ir žengė per laukus ir miškus. Tarytum koksai didis burtininkas, budino jis gamtą ir jos gyvūnėlius.

Kėlėsi iš miego visa, kas tik gyva: medžiai, šakas plačiai ištiesę, šypsojosi saulei ir ruošė pumpurus puošniam išsiskleidimui; vabalėliai ir drugeliai, pratrynę savo užmiegotas akeles, sparnelius valėsi ir taisėsi; paukšteliai sučiulbo, suulbo dyviniais balsais; o iš senutės koplytėlės, pritaisytos prie didelio beržo, rimtai žvelgė Kristus, pasaulio Karalius, ir laimino gyvybę pakvipusią žemę. Plačiuoju miško keliu bėgo iš mokyklos vaikai — apsiaustėlius atsisegioję, bekepuriai. Ir jie klykavo, džiaugėsi, kad oras pasidarė drungnas ir toks širdžiai malonus: — mat, Pavasarėlis atkeliavo!

— Pavasaris! Pavasaris! — aidėjo šis vardas net iš patvinusio ir dabar putoto ir užiančio upokšnio.

* * *

Kažkur toli toli, miško tankumyne, samanų rūmuose, gyveno visų kiškių karalius, vardu Kiškūnas. Jis jau buvo labai senas, bet toks

gražus ir didelis! O kadangi dar ir protingumu visus kitus kiškius pralenkė, tai šie kadaise ir išsirinko jį savo karaliumi. Šimtas metų jau suėjo nuo to laiko, kai užėmė sostą ir pradėjo valdyti kiškių giminę. Kiškeliai savo karalių ne tik ką pagarboje laikė, bet stačiai jį mylėjo, visame kame jojo klausė ir ištikimai jam tarnavo. O išgirdę beržinės birbynės balsą, kūlvertiniais skubėdavo pas Kiškūną, nes žinojo, kad šis turi ką labai svarbaus pasakyti; be reikalo birbyne nesinaudojo ir triukšmo nekėlė.

Šitai ir šiuo metu, Pavasariui į žemę sugrįžus, pasigirdo birbynės palydėtas karališkojo šauklio balsas:

— *Bir-bir!* — *birbynė skardžiai groja;*
Miško aidas ją kartoja.
Pas karalių tuoj skubėkit,
Bir-bir-bir, — tik greit,
Kiškeliai, lėkit!
Bir-bir-bir...

Visais miško takais ir takeliais kulniavo kiškiai, kiškytės ir kiškučiai pas savo karalių Kiškūną.

Čia, tarp didžiulių pušų, jaukiai prisiglaudę, stovėjo puikūs samanų rūmai. Aplinkui, ant švelnios žaliuojančios žolelės, sutūpę subėgusieji kiškiai. O jų buvo daugybė. Kaklelius ištiesę, akeles išpūtę, auselės pastatę, jie nekantriai laukė išeinant iš rūmų savo valdovo.

Netoli rūmų, ant augšto kelmo užsilipęs, stambus kiškis iš visos jėgos vis dar pūtė savo birbynę.

— Jau visi susirinkom. Gana, nebepūsk, — pasakė, kantrybės pritrūkęs vienas kiškelis; nes, prie pat šauklio kelmo betupint, jam auselės paskaudo nuo stipraus ir ilgo skardenimo.

— Ar tikrai jau visi? — pasiteiravo storulis šauklys. Nusišluostė kone čiurkšle varvantį prakaitą ir lengviau atsiduso.

— Visi, tikrai visi susirinkom? — atsakinėjo šimtų šimtai balsų.

Pagaliau prasivėrė rūmų durys ir, keturių tarnų lydimas, pasirodė karalius — ilgaamžis, žilas, akiniuotas kiškis. Tai buvo stambaus sudėjimo, petingas ir dailiai nuaugęs; žodžiu sakant — labai šaunus vyras. Rimta ir tikrai protinga savo snukučio išraiška jisai skyrėsi iš visų kitų kiškių. Susirinkusiųjų minios pagarbiai jam nusišlenkė ir po kelis kartus sušuko:

— Tegyvuoja mūsų karalius! Tegyvuoja mūsų stiprusis valdovas!

— Te-gy-vuo-ja mū-ka-ra-do-vas! — išdykėliškai žodžius kraipydamas, pakartojo miško aidas.

— Sveikučiai jūs, mano brangūs kiškeliai! Sveiki visi, taip gausiai susirinkę! — prabilo galiūnas. — Pajutęs šiltėjantį orą ir numatydamas prisiartinant žmonių vaikų taip laukiamas Velykas, nusprendžia jus čionai susikviesti. Nuo kaimų ir miestų pusės vėjelis man atnešė kepamų pyragų kvapą. Nugi, tariau sau, būtų jau metas mums apie margučius pagalvoti. Nes kasgi kitas, jei ne kiškių giminėlė, sugebės taip gražiai išpuošti velykaičius ir taip spėriai išnešioti juos Prisikėlimo Rytą visiems žmonių vaikučiams? Reikalas, tačiau, yra tas, kad kiaušinių dar nėra. Kaip jau augesnieji iš jūsų, regis, atsimena, tenka mums tuo tikslu dargi per jūras-marias pakeliauti. Reikia tenai užkopti į Debesų kalną. Kitaip niekaip nepasieksi Vištelių dvaro, kuriame geroji senelė Velykė gyvena — ta nepralenkiamoji labdarė. Tame tatai dvare įvairiausios Dievo dovanos — pilna, kaip skutenos. Atseit, ir kiaušinių. Tik derėtų nebeatidėliojant nuvykti ir pasiprašyti. Nėra buvę atsitikimo, kad senelė ko neišklaustų.

— Valio geraširdė Velykė! Valio mūsų taurusis Kiškūnas! — džiaugsmingai suūbė žvėrelių minių minios. — Keliausim! Pasieksim Debesų kalno viršūnę!

Pasiryžimo šauksmams dar nenutylus, štai ėmė leistis žemyn iš augštybių du puikūs melsvi paukščiai. Snapai jų rausvi, o kuodai — auksiniai. Nutūpė jie ant pat karaliaus rūmų stogo ir linksmai pragydo:

— *Sveiks, galingasai karaliau!*
Ir jūs, pilkieji kiškeliai!
Mes — pasiuntiniai Velykės,
Čir-vir-vir, traliam!

Niekur, niekur jūs nebėkit;
Pas Velykę neskubėkit:

*Ji tuojau pati bus čia,
Čir-vir-vir, traliām!*

*Aukso vežime jau dunda.
Jus regēt — didi pagunda!
Pietu vējo nešama,
Dovanēliu veždama;
Čir-vir-vir, tra-lia-lia, —
Bus vaikučiams, bus valia!*

Net išsižiojo kiškēliai, negalēdami atsistebēti ir atsidžiaugti. Gi jaunimēlis, kailyje nebesitverdamas, krykštauti ir laigyti pagavo.

Karalius, didžiai sujaudintas žinios, kreipēsi ī pasiuntinius ir, kiekvienā savo žodī apmāstydamas, tarē:

— Viešpatauju šioje padermēje šimtas jau metu, o to dar nebuvu buvē, kad Velykē pati lankytu mane ir mano valdinius. Visuomet taip buvome įpratę, jog, Velyku laikui atėjus, kiškiai nuskubēdavo ī josios buveinę — ī Višteliu dvarā. Susilaukēme, kaip matote, nepaprasto įvertinimo!...

Tatai taręs, karalius susikvietē geriausiuosius kiškiu virėjus bei kepėjus ir liepē jiems prigaminti pačiu gardžiausiu valgiu. Kitiems gi (to dalyko neišmanantiems) įsakē paruošti stalus. Dar kitus išsiuntinējo linksminotuju parūpinti; šiems prisiējo pakviesti svirplių rinktinę kapelijā — groti, o pelėdu gabiausiajį chorā — dainuoti. Visu našiausias iš greitakojų turējo, žūt būt, kur nors sujieškoti šv. Jono vabalėliu ir juos priprašyti puotos metu apšviesti valdovo samaninius rūmus. Norējo, mat, karalius prideramai pagerbti kilmingajā viešniā.

Sujudo, sukruto visas kiškynas. Kiekvienas kibo ī jam pavestā darbā rankoves atsiraitojęs, skvernus pasikaišęs. Valanda kokia tepraslinko — ir didžiosios sutiktuvės buvo jau paruoštos. Miško aikštės viduryje stalų stalai sustatyta. O kiekvienas jų lūžte lūžo nuo gausybės įmantriausiu valgiu. Atliekamo laiko turēdama, svirplių kapelija smuikelius derino. Pelėdu choras sveikinimo himnā repetavo. Gi jau ī paties augščiausiojo medžio viršūnē — kiškėliu primaldauta — išoko voverėlē; reikējo, taigis, laiku ir iš tolo nustebēti brangiosios viešnios pasirodymā.

Karalius puošėsi: ūsus suko, auseles šukavo, ilguosius savo antakius lygino.

Visi kiti kiškėliai kailėlius savo dulkino, valė, nugarėles blizgino, ūselius raitė — ir vis dairėsi, ar laukiamoji viešnia sykais neatvyksta.

— Atvažiuoja, atvažiuoja! — saulei jau leidžiantis staiga sušuko vikrioji stebėtoja iš ąžuolo viršūnės.

Tatai išgirdusi, svirplių kapelija beregint užgrojo. Netrukus pragydo ir pelėdos. Gi šv. Jono vabalėliai, tarsi kokį mygtuką paspaudus, visi iš karto sužibo Kiškūno rūmuose. O kiškėliai smalsiai stebėjo, kas čia dabar bus.

Pagaliau įdundėjo į kiemą aukso vežimas. Jame sėdėjo meili ir daili Velykė: tiesa, jau stipriai pražilusiais plaukais, bet dar raudonskruostė ir linksma atrodė. Gražiausios vištų plunksnos jos apdarą puošė. Sumaniausių rankų skoningai išmarginti kiaušinių lukštai padailino jos didingą kepurę.

Kiškių minioje tuojau sugriaudė valiavimų šauksmai. O į visa tai Velykė atsakė meilingai:

— Sveikas, garbingasai karaliau! Sveiki, kiškėliai — dideli ir maži!

— Sveika, didžiūne! Sveika, mus aplankiusi ir mūsų padermei suteikusi nepalyginamos garbės! Sveika, parengianti mūsų kasmetinį žygį pas žmonių vaikelius! — kalbėjo karalius, kiškių džiūgavimų pritiriamas.

Sveikinimų kalboms pasibaigus, Velykė pakėlė savo auksinio vežimo dangtelį, pasikvietė kelis savanorius kiškėlius ir liepė imti iš vidaus jos atsivežtąsias dovanas.

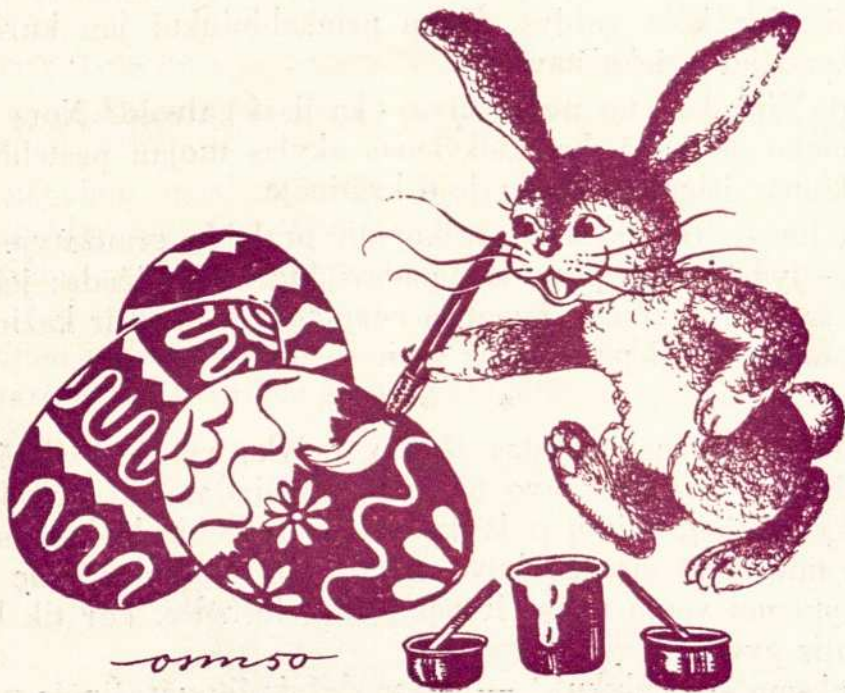
— Ak tu jerguteliau! — stebėjosi talkininkai, iškeldami dėžę po dėžės baltutėlaičių, it sniegas, kiaušinių. Tokia jų buvo daugybė! Sušilo, supluko uolieji keturkojai, bet atsidžiaugti niekaip negalėjo. Kiekvienas pro vežimą prakepestojantis kiškėlis dar ir atskirai dėkojo lobingajai ir dosniajai atvykėlei. O kai jau vaišės prasidėjo, liaunieji bėgūnai iš kailio nērėsi bevaišindami ją neabejotiniais skanėstais: savo vardo pyragais ir gležnais giriniais kopūstais; po to jai davė laukinių bitelių medaus; girdė, mylėjo beržo ir klevo sula.

Gražus senutės Velykės veidas vien tik laime šypsojosi ir, rodės, kaskartas gražėjo. O Kiškūnas savo ruožtu jautė, kad jo širdis kažkaip atjaunėja — besišnekant ir viešnios patrauklumu besigėrint. Jam taip atrodė, jog ši moteriškė niekad nemoka supykti.

Tuo tarpu svirplių orkestras nepaliaudamas varė išradingas savo melodijas. Pelėdos švariausiai dainavo. Kitos tolygios puotos nėvienas miško gyventojas sakėsi neatsimenąs.

Tik pačiu apyaušriu, galutinai pavargę, visi teaprimo. Velykė kėlėsi nuo stalo, kaip bemokėdama dėkojo kiškiams už negirdėtą vaišingumą, prašė atsidėjus išgražinti margučius ir išdalinti, kam reikia. Pati gi, įsėdusi į pietų vėjo traukiamą auksinį vežimą, simpatyngai besišypsodama, išdūmė savaisiais keliais. Ją visu keliu lydėjo anie įstabieji paukščiai, kur pasiuntiniais buvo pas kiškius atskridę.

Velykei išvykus, sukruto mūsų kiškėliai: griebėsi tvarkyti stalus, iššlavė aikštę. Atlikę, kas priderėjo, sugulė pakrūmiai visi aliai vienas, prieš tai sutarę, apie priešpiečius iš peties kibti į velykaičius.

Pro miško medžius prasispraudę patekančios saulės rausvi spinduliai rado kiškelius tarsi išmuštus. Bet uolesnieji jų veikiai nubraukė seilėta letenėle nuovargį nuo veido ir šoko veikti. O kai jau didžioji dangaus šviesybė apie porą sieksnių augštytyn pasirito — tuomet ir patys sunkieji miegaliai įsijungė į darbą. Pražengdamas pro šalį karalaitis Pavasaris padovanojo ilgausiams įvairiausių dažų, kurių niekur kitur nė už auksą negausi. Gerosios laumės iš švelniausiųjų beržo šakelių pintinėlių jiems nupynė. O kiškėliai tik dažė, tik margino kiaušinius. Vieni juosteles juose piešė, kiti, veidrodžio vietoje vandens klaneliu pasinaudodami, savo pačių atvaizdėlius čionai atgamino, tretieji koku aštriu daiktu gėleles išbrėžinėjo. Tuo būdu įvyko tai, kad po poros dienų įtempto darbo žaliųjų rūmų aikštėje gulėjo tūkstančių tūkstančiai puikiausių margučių. Mažiausieji kiškiukai juos į pintinėles dėliojo.

* * *

Gi žmonių vaikeliai jau nuo pusiaugavio išsižioję laukė Velykų. Nevienam jų iš nerimasčio virpėjo širdelė, prisiklausius vyresniųjų bauginimų, kad kai kada kiškėliai, išnešiodami margučius, neužsuką į namus, kur pasitaiko neklaūžadų vaikų.

Ypačiai buvo susirūpinęs Jonelis, kuris gebėdavo tėvams paprieštarauti ir atvejais šiaipjau perdaug paįsdykauti.

Elzytė nemėgo mokytis ir aplanai vengė betkokio darbelio; ji taip ir žiūrėdavo, kad tik kas kitas ją visur paslaugytų. Tad, nuo Verbų sekmadienio užgulė jos mažą širdelę kažin koks gailus sunkumas.

O nenuorama Petrelis apsisukdamas pešėsi ir kovėsi su savo bendraamžiais, lyg koks gaidys. Šitam priekabininkui jau kuris laikas sąžinė skaudžiai priekaištavo.

Nagi, Vincukas, tas melagėlis — ką jisai galvojo? Nors sakyt jis niekam nieko nesisakė, bet kiekvienas akylas tuojau pastebėjo, koks didis nykumas įsigalėjo dabar jojo krūtinėje.

Visi jie — tie negerieji vaikučiai, praleidę graužatyje nevieną naktelę — lyg susitarę patys sau padarė kiečiausią įžadą: jei tik kiškėliai su savo margučiais šiomet jų neaplenks — kad ir kažin kas bebūtų, jie tapsią visai padorūs ir geri.

* * *

Saulėtas, gražus ir šiltas išaušo Velykų rytas. Visų šventovių varpai visomis pusėmis buvo užgaudę, garsindami Išganytojo prisikėlimą, kai miestų, kaimų ir laukų takais pasileido kiškėliai, savo pintinėlėmis nešini. Iš viso ko buvo matyti, jog yra nusprendę nepalikt neaplankytų nei vieno namų ir nei vienos lūšnelės, kur tik bent vienas vaikutis gyvena.

“Linksmų šv. Velykų!” — aukso dažais jie užrašinėjo prie kiek-

Velykos! Velykos!!.. Skambus Aleliuja!...
Dainuoja pavasario vėjai
Ir almančius vandenį varo į jūrą,
Vėliavą žalią iškėlę.

Pats mylintis Dievas nueina laukais
Ir laimina žmogų ir žiedą.
Iškilę aukštai sidabriniais balsais
Vyturėliai padangėse gieda.

Nerimstantis lapas iš pumpuro gvildos —
Miškuos, laukuose ir pievoj, ir soduos.
Purių gelsvumas papievius pripildo,
Ir bundanti žemė lyg nuotaka rodos.

Algis Kalvelis

---

vienų durų, padėdami čia pat ir po pintinėle su gražiaisiais margučiais.

Kas begalėtų apsaityti vaikų džiaugsmą! Jie ritinėjo gautuosius velykaičius; dar sykį savo širdelėse persvarstė visus buvusiuosius savo pasielgimus ir tvirtai apsisprendė į senąsias klaidas daugiau nebeatkristi.

Nė vieno iš žmonių nepastebėta, pro debesėlių tarpus, iš augštojo savo dvaro žvelgė į vaikus geroji Velykė ir su jautria meile visiems jiems linkėjo:

— Linksmų Velykų, vaikučiai! Laisvės ir laimės jūsų namams ir jūsų Tėvynei!...

VELYKOS

DANUTĖ LIPČIŪTĖ

Vieno veiksmo scenos vaizdelis

(Scenoje kiemas ir namas, kurio vienas kambarys, būtent, seklyčia, aiškiai žiūrovams matoma. Prie Velykų stalo vaišinasi suaugusieji. Kiemui duodama didesnė scenos dalis. Vaikai įbėga kartais į kambarį, bet daugiausia siaučia kieme ir retkarčiais visai išnyksta iš scenos. Seklyčios langai plačiai praverti. Kiemas apvestas tvora. Jame stovi stulpas su kuoleliais, ant jų pamautos puodynės ir milžtuvė. Vaikai sustoję grupėmis ar susėdę muša kiaušinius; mergaitės grožėjasi margučiais.).

VYTUKAS: Cha, cha, cha, tai ir pramušei pro šal...

I BERNIUKAS: Palauk, pamėginsiu antruoju galu.

VYTUKAS: Ir vėl tavo skilo.

II BERNIUKAS: Dabar aš laikysiu, o tu mušk.

VYTUKAS: Trenk su smagaliu...

II BERNIUKAS: Matai, dabar maniškis nugalėjo.

I MERGAITĖ: Kokių margučių jūs prisimarginę!

II MERGAITĖ: Mes dažėm tik su svogūnais ir vašku. O čia, žiūrėk, ir raudonų, ir juodų, ir žalių, ir gelsvų beturį.

ONYTĖ: Senelė mums tuos kiaušinius atsiuntė. Ji sako, kad tai Velykės darbas.

I MERGAITĖ: Velykės margučiai, sakai?

ONYTĖ: Taip. Ir kiek senelė daug gražių pasakų apie Velykę žino.

ALDONA: Apie jos pilį, kur gyvena nuo neatmenamų laikų su savo ke-
liomis dukterimis. Jos tat ir moka tokių puikių raštų...

II MERG.: Aš ir maniau, kad Velykė viena nesuspėtų tiek primarginti
velykaičių.

I MERG.: Ar tai ne kiškučiai kiaušinėlius mums išgrąžina?

ONYTĖ: Kiškučiai su Velyke draugai. Jie to darbo iš Velykės ir pramo-
ko. Bet kiškučių velykaičiai niekad neprilygs Velykės.

MARYTĖ: O man kažkaip knieti, ar nebus tai senelės darbas. Ar ne jos
kruopštūs pirštai bus viską padarę?

ALDONA: Tikriausiai, ji viską sugeba ir viską moka.

I MERGAITĖ: Reiktų mums viso to iš jos išmokti.

ALDONA: Ne, tiek kantrybės mes jau nebeturim.

VYTUKAS: O man vistiek: nudažytas, ar ne — murkt ir nebėr... *(sukiša
į burną nuluptą kiaušinį ir suvalgo).*

ONYTĖ: Na, tik pasprink, tai pasijuoksim...

MARYTĖ: Tuos margučius padėkim į saugesnę vietą, kad nesusikultų.

ALDONA: Dėk čia ant palangės.

PRANUKAS: Nebedaužykim daugiau margučių, pakaks.

MARYTĖ: Ir pakaks, ir gaila.

VYTUKAS: Einam pažaisti gaudynių. *(Vaikai gaudosi po kiemą ir išbė-
ga. Vyresnieji, lig šiol kalbėjęsi tarp savęs patyliai, ima kal-
bėtis garsiai).*

MOTINA: Prašau, prašau užkąsti, nesididžiuokit.

VIEŠNIA: Ačiū, ačiū, dėdiene.

TETA: Ačiū, ačiū, kūma.

SVETYS: Velykos gražios šiemet, nešaltos. Pašalas išėjęs...

DĖDĖ: Karklai susprogę, kaipgi... žolelė pašaliais galvelę kaišo.

MOTINA: Ot, nepatikėsit, vakar mano Vytukui bitė įgėlė.

TETA: Ką sakai, ką sakai?

VIEŠNIA: Bitė jau įgėlė. Dar atgyti nesuspėjo, o jau gyvybę į pavojų
stato.

MOTINA: Negiliai. Tik cvaktelejo, gylį pati išsitraukė.

TETA: Vadinasi, nemirė bitelė.

VIEŠNIA: Bet pyrago gardumėlis. Dargi kelių aukštų.

MOTINA: Et, toks menkas išėjo. Vaikai sulaižė tešlą besukdami...

TETA: Taip jau su vaikais būna. Kūčioms aguonas apmažina, jei tik
jas mala su cukrum, Velykoms pyragų tešlas išsmaguriauja...

DĖDĖ: Alutis tai jau nusisekės.

SVETYS: Net už paširdžių griebia.

TĖVAS: Tai jau stengiausi. Sakau, vis giminėlės sulauksim. O kuo šir-
delę atgaivinsi, jei ne alučiu po riebios užkandos.
(Tuo tarpu įbėga keli vaikai).

MOTINA: Vaikai, o jūs tik lakstot. Pasivaišinti, užkąsti nenorit?

VAIKAI: Mes pavalgę, mes sotūs.

MOTINA: Ale, tilps į jūsų tuos besočius pilvukus, tilps. (Duoda pyragėlių).

VAIKAI: Ačiū, dėdiene, ačiū, mamyte. (Griebia saujom paskubomis, išbėgę kieme dalinasi, krykštauja).

TĖVAS: (pro langą) Pranuk, atnešk vaikam sulos, užspringsit, kaip žąsys su kleckais.

(Vaikai išbėga šūkaudami: "sulos, sulos!!". Po kiek laiko grįžta šokdami ir dainuodami apie Pranuką, kuris laiko sulos ąsotį. Vaikai gali laikyti taures)

VAIKAI: Sulos skanios, sulos gardžios
ąsotis pilnas mūsų,
tai žemės kraujas mūs brangios,
tai saulė tėviškės prie lūpų.
Tėvynėj duosnūs netgi medžiai,
jie troškulį nutildo, atgaivina,
žieduose geria bitė medų,
o menėj svečias tirštą midų...
Sulos į taurę pilsim mes,
sula — beržų giesmė svyruoklių,
ir paukščių Lietuvos dainas
sugersim į save — klajokliai.
Sulos skanios, sulos gardžios
ąsotis pilnas mūsų, —
tai kraujas žemės mūs brangios,
tai saulė tėviškės prie lūpų.

(Vaikai klega, vaišinasi, geria.)

VYTUKAS: Juk beržo sula skanesnė už beržo košę?!...

VAIKAI: Ir dar kaip!

Ar išmėginai?

Galima priprasti...

PRANUKAS: O dabar ridinėkim kiaušinius.

VAIKAI: Gerai, gerai, valio.

I BERNIUKAS: Kad aš nemoku.

II BERNIUKAS: Tai pažiūrėk ir išmoksi.

PRANUKAS: Matai, ridenti reikia taip (*paleidžia luobu kiaušinį*).

VYTUKAS: Sustok, sustok, nelėk taip toli..

PRANUKAS: Dabar tu. (*Vytukui*)

I BERNIUKAS: Dabar aš.

II BERNIUKAS: Mano eilė.

PRANUKAS: Pamažu, nesigrūskit.

I BERNIUKAS: Na ir kas iš to. — Rieda kiaušiniai, kur jie nori, tai kas gi iš to?

PRANUKAS: Matai, kuris pataikys į svetimą kiaušinį, tai yra, jį palies, tai ir bus jo tas kiaušinis išloštas.

II BERNIUKAS: Tai štai kas iš to...

VYTUKAS: Tai vadinasi žaidimas iš atimtynių.

I BERNIUKAS: Na palauk, (*mėgina*).

PRANUKAS: Dėk smagialį į dešinę, jei nori, kad kiaušinis riedėtų dešinėn.

I BERNIUKAS: Nemaišyk.

II BERNIUKAS: Tai, kad tu, broleli, ir žioplys.

I BERNIUKAS: Patylėk, pone profesoriau.

VYTUKAS: Kad tu vis nepataikai, duok man.

PRANUKAS: Palauk, ateis tavo eilė.

I BERNIUKAS: Paukšt ir yra.

VAIKAI: Valio..

ONYTĖ: Tai berniukų darbas.

I VIEŠNIA: Jie vis linkę į muštynes: paukšt, papaukšt..

VYTUKAS: Užtai ir užaugam drąsūs ir narsūs.

ALDONA: Kaip gaidžiai.

VYTUKAS: Ir neverkiam, kaip bobos.

ONYTĖ: Ir pučiatės, kaip kalakutai.

MARYTĖ: Et, nesiginčykime, mergaitės, einame geriau padainuoti.

(*Mergaitės sustoja į būrį. Pradedą dainuoti. Berniukai dar ridinėja. Po truputį pritaria ir jie*):

*Sveika, mūs žemele, pabudus iš miego,
mes lenkiamės žiedui purienos pirmam,
bekaustę ledai srovėmis jau išbėgo,
pavasariai tiesias kelyje margam.*

Sveika mūs žemele, sveika mūs Tėvyne,
 dainuojam tau dainas, kaip paukščiai išklydę,
 už kalnų, už upių, už marių plačių
 ir prašom Dievulio tau laisvės dienų.
 Sveika mūs šalele, viena tik lietuviui,
 kaip motina vaikui — brangi ir sava.
 Pavasaris kelias ir žemė nubudo,
 tik tu dar retežiuos, tik tu kruvina.
 Sveika mūs žemele, sveika mūs tėvyne,
 tau dirbam, tau triūsiam, tau gyvi tiktai,
 lietuviais užaugsim, lietuviais užgimę,
 ir kelią į laisvę surasim tikrai...
 (Vaikam bedainuojant įeina senutė. Klausosi ir šluostosi ašaras priejuostės kampu).

- SENELE: Sveiki, vaikučiai, sveiki... Štai jums po margutį. (Vaikai gėrissi vėlykaičiais, rodo vieni kitiems, stebisi.) Ot, ir užmiršau, ką norėjau pasakyti. Aha... atsiminiau. Tai štai: Vaikeliai, kol dar taip mokėsit dainuoti ir tai, ką dainuosit, suprasit ir jausit — nieks nenusmaugs mūsų tėviškėlės. Ji kaip bruknės šakelė žaliuos žiemą vasarėlę...
- TĖVAS: Močiute, ką tu čia su vaikais, geriau eik į vidų, pas žmones...
- SENELE: Kad man ir čia gerai. Žiūrėkit: ir saulelė pašildo, ir vėjelis pašnibžda, ir muselė voratinklį nuo nosies nubraukia...
- PRANUKAS: O kodėl, bobule, tėvelis sako: čia vaikai, o ten žmonės. Argi mes tai ne žmonės?
- SENELE: Kaip gi, vaikeli, žmonės ir dar kokie žmonės. Tik, matai, kaip čia tau pasakius... Ot, žmogaus širdis, gyvenimas įdėtas lyg į stiklinį indą. O tu žinai, kaip trapus tas stiklas... Žmogus turi būti labai atsargus, kad to indo nesudaužytų, neiškeltų. Bet reikia kovoti, stengtis. Lyg veliauninkas turi saugoti tą indą ir nešti jį sveiką ir švarų Dievuliui. Tas kovojantis žmogus — tikrasis žmogus. Jūsų širdelės dar tuose švariuose stikliniuose induose, jūs — vaikai, mes gi — žmonės.
- ONYTĖ: Bet, senutėle, ar to indo negalima suklijuoti kaip nors, kai jis taip ima ir sudūžta netyčia.

SENELE: Galima, dukrele, galima... Ne tik galima, bet ir reikia.

I MERGAITĖ: O kaip, senele, paaiškink.

SENELE: Ot, vaikučiai, paklauskite, paklauskite.. Nors tą viską jūs gerai žinot, tai jums ne naujiena. Mylėkit Dievulį, kaip tik galite labiau. Ir tėvynę. Gerbkite tėvelius ir vyresniuosius, visus, kurie jums gyvena. Gerais darbais, patarnavimais būkite pašankūs kitiems. Būkite kantrūs, globokite vargšus...

ALDONA: O, juk tai visai nesunku.

II MERG. Aš ir nemaniau, kad būti geru žmogum taip lengva.

PRANUKAS: Kam gi ateitų į galvą nemylėti Dievo ir Tėvynės.

II BERNIUKAS: Arba, kas drįstų negerbti tėvų ir mokytojų.

ONYTĖ: Kaip tai viskas paprasta.

MARYTĖ: Senele, ar nebūtų gerai aplankius našlaičių prieglaudą šią Velykų dieną?

SENELE: Na, kaip gi bus negerai, kaip gi negerai — labai gražu būtų.

VYTUKAS: O kampininę Baltrienę pavaišinti Velykų pyragais juk irgi būtų nebloga?

SENELE: Kur tau bus bloga — netgi labai gera, gražu.

VAIKAI: Mes ir programą galėtume kokią paruošti, juos palinksminti. Mes mokam pašokti.

Ir padainuoti.

Ir eilių pasakyti.

TĖVAS: (Įeina su ąsočiu) Jūs viską mokat ir vis daug, o kai reikia, tai tik: mik, mik, mèmė ir dulkt į kambarą...

VAIKAI: Ak, tėveliuk, tu mus vis niekini.

PRANUKAS: Pašaukim visus iš seklyčios.

SENELE: Lai atein į kiemą, lai ateina. Ne kasmet tokia šilumėlė per Vėlykas, ne kasmet.

VAIKAI: Geriau, mamyte, visi ateitumėt į kiemą ir svečius atsivestumėt.

VYTUKAS: (Žvalgo pro langus į vidų). Juk jau tur būt viską sušvaistė toji giminėlė, nė palaižyti nebliks...

PRANUKAS: Tetule, prašau pas mus. (Vyresnieji ateina iš seklyčios į kiemą).

TETA: O ką gi žadat čia mums parodyti? Gal patrypsensit?

VYTUKAS: Kad tėtė alaus mums nedavė.

MOTINA: Žiūrėk, žiūrėk, ko užsigeidė.

SVETYS: Nusispardytumėt, kaip viščiukai rūgusio pieno užlesę.

TĖVAS: (Priėjęs prie senele) Tai gal išgertum, močiute, ir tamsta alaus taure?

SENELE: Na, kaip čia pasakius? Juk Velykos. Duok jau duok, pamėginčiau. (Ima taure, geria, užspringsta, kosi). Tai ir piktas tavo alus, Martynai, tai įkando į gerklę.

DĖDĖ: Nekosėk taip, močiute, dar subyrėsi...

SENELE: Nebijok, negriebs bala. (Vaikai labai susirūpinę, kad senele vis kosti. Jie trinaisi apie ją). Kol tokie geri mūsų vaikai, mirti nenoriu ir nemirsiu.

MAMA: Na, sukvietėt, tai ką nors turit ir parodyti, pasakyti.

VAIKAI: Gerai, gerai. Tuoju. Dabar pašoks margučiai.

(Margučių šokis. Šoka kiti vaikai, ne tie, kurie vaidina. Šoka ir dainuoja.)

Patyliukais, pamažiukais,
mes Velykų kiaušiniukai,
nesuklupkim, nesudužkim,
patrepsėkim, pasisukim.
Velykaičiai esam gražūs,
mus Velykės pily dažė:
Ilgaausis, šilkavilnis,
mūs rūbelis žvaigždžių pilnas.
Lyg kodylas — bičių vaškas,
skleidžias nuostabiausiais raštais.
Ir lukštelis, plonutytis,
lyg pasaulis — išrašytas.
Jau nuo amžių, jau nuo seno
Lietuvoj žmonės vis mena,
vos gėlė pirma tik rąžos,
margučius Velykoms dažo.
Mūs rūbeliai vingrūs, dailūs,
lyg kilimas pievų mainos,
lyg žiedai daržely sesės,
lyg rudens spalvotos kasos.
Patyliukais, pamažiukais,
mes Velykų kiaušiniukai,
nesuklupkim, nesudužkim,
patrepsėkim, apsisukim...

(Po Margučių vaikai šoka ką nors iš tautinių šokių, pav. Blezdingėlė, Pagalių šokį (berniukai). Po šokių dainuoja Maironio "Lietuva brangi"...)

SVEČIAS: Gražu ir miela čia pas jus, bet jau tikrai metas man į namus keliauti.

DĖDĖ: Ir mums, mamute, jau laikas. Kol parvažiuosim, sutems.

TETA: Apsilankykit velykaudami pas mus visi rytoj.

SENELĖ: Apsilankys... Juk Velykų antrą dieną negi griebsis darbo, tai didelė šventė.

VIEŠNIA: O vaikai tai su programa pas mus atūžkit. Sukviesim kaimynus, bent pasidžiaugs. *(Sveičai išeina. Visi išlydi).*

VAIKAI: Ačiū, ačiū, tetule, būtinai atbėgsime.

MOTINA: Na, vaikai, ar ne metas ir jums pas našlaičius? Juk girdėjau tarėtės?

VAIKAI: O... iš tikrųjų. Būtume užmiršę.

Skubam.

Bėgam.

MOTINA: Palaukit, o lauktuvių nereikia nunešti? Manot, patripsensit, padainuosit, pašokinėsit — ir viskas. O kur velykaičiai? Kur Velykų pyragai? *(Mama atneša porą krepšelių. Vaikai juos pasiima ir jais nešini išbėga. Vienas kitas pabučiuoja senele.)*

VAIKAI: Sudie, mama.

Sudie, tėtė,

Sudie, senele.

MAMA: Neužgaiškite per ilgai. Grįžkit su saule į namus.

TĖVAS: Nestaukit vilkais eidami per kiemus.

MAMA: Elkitės, kaip žmonėms dera.

TĖVAS: Et, geriau aš juos palydėsiu. Mama, juk tu apsitriūsi viena...

MAMA: Gal taip ir bus geriau. Kiek jau čia to darbo namuose per Velykas. Kaip žiūriu į saulę, jau laikas pamilžti žalmargę. Močiute, eik pasivaishink į seklyčią, kol aš sugrįšiu. Netruksiu gil! *(Pasiima milžtuvę ir išeina).*

SENELĖ: Ačiū, ačiū, Martyniene. Manim nesirūpink, aš čia kaip namie. *(Palūkėjus).* Šlepsėsiu ir aš. Vaikai nudulkėjo, lyg tie žiedai vėjui papūtus, ir ką gi aš čia veiksiu be jų. Bus lengva eiti pradžiūvusiais takais. Velykų varpais įsiūbuotas oras taip ir neš mane, kaip karklų kvepėjimą, saulei įšildžius... *(Išeina)*

Uždanga

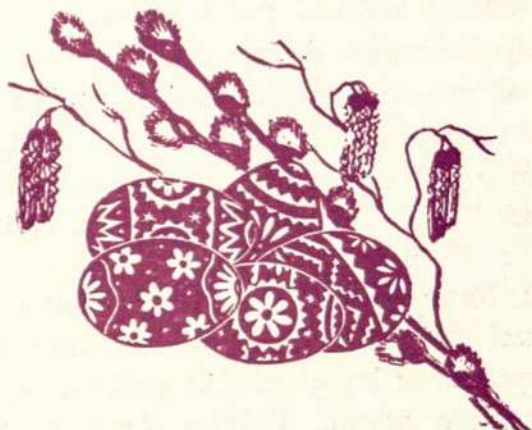
SARGIUKO Jonas Rūtenis pasakojimai

IV MARGUČIAI

Jau gerokai atšilo. Ėmė medžiai sprogti. Šakelės apkibo mažyčiais žaliais spurgučiais.

Aną sekmadienį buvom visi išvažiavę už miesto. Jurgutis prislaužė baltom švelniom spurgelėm šakučių — verbos, sako. Kitas sekmadienis bus Verbų sekmadienis.

— Mamyte, pernai tokių katinėlių, kaip tu sakai — žilvičių, per Verbas niekas į bažnyčią nesinešė, — tarė Jurgutis. — Bažnyčioje visiems išdalino palmės pluoštelius.

— Taip, vaikeli, taip. Tai šios šalies papročiai. Mes nešimės žilvičius. Tai senas lietuviškas paprotys. Lietuvoje dar nešdavomės ir kadugio šakelių. Bet kur tu čia jų gausi? Tie katinėliai reiškia pavasarį.

Mudu su Jurgučiu klausėm ausis pastatę. Ar Jurgutis suprato, ką tai reiškia, — nežinau, bet aš nieko nesupratau.

Susitikęs Rudį klausinėjau. Tas lojo, lojo — šunelių kalba man aiškino, bet vėskas man taip ir liko miglose.

Nusprendžiau su Kanapėtąja išsiaiškinti. Rudis minėjo kiauši-

nius, Velykas, zuikelius, margučius... Jei jau viskas sukasi, pagalvojau, apie kiaušinį, Kanapėtoji geriausiai žinos.

Pasukau vištiden. Laimei, net Runcės nesutikau. Nuotaikos niekas nepagadino.

Vištas radau po kiemą bevaikštinėjančias ir snapais žemę bekapojančias.

— Ei, sveika! — amtelėjau.

— Sargiukas! Sveikas, sveikas... — ir vėl galvos nepakeldama kala snapu sušilus.

— Kas čia dabar, kad jau nė pašnekėt laiko nebeturi? — sulojau.

— Darbymetis, broleli, darbymetis... Nieko nepadarysi — tarė stabtelėjus. — Žinai gi, kad tuojau Velykos. Turime galybes kiaušinių margučiams pridėti. Lakstom, kasinėjam, rankiojam kalkėtus žvirgždelius, kad lukštai stipresni būtų. Velykų rytą kiekvienas nori stipresnį kiaušinį turėti. Kieno stipresnis, tas laimi margučių daugtynes ir paskui giria mūsų giminę, kad stiprius padėjom.

— Mūsų kiaušinius gražiai numargina — smagu net žiūrėt. Tik stiprius parenka margučiams. Menkas malonumas, kai matai, kad tavo padėtuosius kiaušinius šeimininkė sudaužius į tešlą sumeta. Norim pasirodyti ir nors po keletą stiprių padėti, — aiškino man Kanapėtoji.

Tas viskas man buvo naujiena. Pirmą kartą girdėjau. Norėjau dar klaust, bet Kanapėtoji nuskubėjo nuo patvorio kiemo vidurin. Vėl reikėjo laukt, kol ji ratu apeis ir vėl grįš patvorin.

— Ei, dar žodelį — urgztelėjau.

— Na, sakyk, labai skubu, Sargiuk!

— Ar tu žinai ką apie Velykų zuikelius, apie Verbas, Velykas?..

— O iš kur gi aš galiu žinoti. Man tas ir nerūpi. Aš višta. Man svarbu padėt stiprų kiaušinį ir viskas — kapnodama žemę nuskubėjo Kanapėtoji.

Taip beveik nieko nepesęs šlepenau namo. Prie pat namų, kaip tyčia, šmaukšt pro nosį Runcė.

— Girdėjau, girdėjau, ką su Kanapėtąja kalbėjai. Et, mulkis... Aš jau penkti metai visas žmonių šventes švenčiu. Viską žinau. Pradžioje, smalsumo pagautas, lyg ir norėjau klaust, bet, prisiminęs Rudžio patarimą, sulojau ir atšoviau:

— Niekas tavęs ir neklausia. Žinai, tai ir žinok.

Runcė supyko. Papūtė kuprą ir vis atsigriždama moklino namo. Dabar būtų gera proga. Nėr čia nei tvoros, nei medžio. Lyguma. Neištruktų man. Bet susilaikiau. Tesižino. Parėjau savo kieman ir susirangiau ant laiptų. Nutaikiau tiesiai ties saulutės spindulėliu.

Vakare vėl visa šeimyna susirinko. Virtuvėje kvepėjo verdama vakarienė. Iš seklyčios sklido švelnūs radio garsai.

Visiems susēdus prie stalo, Jurgutis pradējo klausinēti apie Velykas. Klausiausi išsižiojēs.

— Tēti, paaiškink man plačiau, kas yra Velykos? — prašē Jurgutis.

— Šventē, kuri kiekvienā pavasarī visame krikščioniškame pasaulyje švenčiama. Tai džiaugsmo šventē. Jau tūkstantis devyni šimtai su viršum metų, kai anuomet įvyko didžiausias pasaulyje stebuklas. Kristus — mūsų Dievas ir Viešpats — mirtį nugalējēs, kēlēs iš numirusiųjų. Tā šventę dar vadina prisikēlimo švente.

— O kas Verbos?

— Tai diena atsiminimui tų laikų, kada Kristus gyveno žemėje tarp žmonių. Juos mokē ir stebuklus darē. Jam prieš Velykas vykstant į Jeruzalēs miestą, žmonės jo garbei po kojom klojo savo apsiaustus, palmių šakas ir įtikėjo, kad tai yra pasaulio Išganytojas.

Klausiausi, bet nieko nesupratau.

Visai buvo kas kita, kai Jurgutis paklausē apie margučius. Apie juos ir aš šį tą žinojau.

— Matai, vaikeli, ne visur vienodi papročiai — pas mus Lietuvoje per Velykas tikra margučių šventē. Nuo neatmenamų laikų margučiai lietuviško Velykų stalo papuošalas. Juos dailiai išmargintus ir įvairiausiom spalvom nudažytus padēdavo ant balta staltiese užtiesto stalo, gražioje iš vytelių nupintoje pintinėlėje. Stalą apipindavo žalumynais: pataisais juos vadino.

Iš anksto rūpindavosi margučiais. Rūpestingai jau iš pat rudens rinkdavo rausvus vyšnių lapelius ir jais nudažydavo raudonai. Svoğunų lukštais — tamsiai geltonai. Alksnio žievelėmis — rudai. Beržo lapais — šviesiai geltonai. Senos geležies rūdimis su ažuolo ar alksnio žievėmis — juodai. Mėgdavo juos ir gražiai išmarginti. Visokiausių raštų prisigalvodavo. Margindavo tirpytu vašku. Paima baltą švartų kiaušinį, vašku išvedžioja visokiausius raštus: eglutes, gėles, žvaigžduotes, gaidelius ir kitokius daiktus ir paskui įdeda į dažus. Kai kiaušinis išverda ir nusidažo, tai tos vietos, kur buvo vaškas, lieka baltos, o visas kiaušinis norima spalva nudažytas. Labai gražūs jie. Štai, žiūrėk, — paėmęs knygą iš lentynos parodē Jurgučiui.

Žvilgtėrėjau ir aš pasistiepęs — tikrai gražūs.

Tėtis tęsē toliau:

— Visi stengdavosi turėti kuo stipresnį kiaušinį, nes Velykų rytą kiaušinius dauždavo, o su pramuštais ritinėdavo. Pasidarydavo iš medžio tošies lovelį, pastatydavo jį kur nuokalnėn ir parisdavo. Ne tik vaikai, bet ir suaugę ir jaunimas — visi taip per Velykas žaisdavo. Laimėjęs skaitēsi tas, kurio kiaušinis likdavo sveikas, arba paritus loveliu, paristasis paliesdavo anksčiau paritusio kiaušinį. Kam sekēsi — tas krepšį kiaušinių prasimanydavo.

— Tēveli, ar ir dabar dar ritinēja kiaušinius?

— Čia šio papročio nėra. Čia, matai, Velykos — lyg ir mažesnė šventė. Nėra tokio iškilmingo pasirengimo kaip Kalėdoms. Kitas kraštas, kiti papročiai, vaikeliai.

— Aš mačiau krautuvės languose pristatyta šokoladinių zuikių ir kiaušinių pintinėlių...

— Tiesa, — tarė tēvelis, — visai būčiau pamiršęs. Ar tu žinai, kad Velykų naktį, taip kaip ir Kalėdų senelis, Velykų bobutė, zuikelius į ratus pasikinkusi, pas vaikus važinėja ir margučius dalina?

Jurgutis tylėjo. Matyt, nežinojo.

— Vaikai laukia Velykų bobutės. Jos margučiai visados labai gražūs. Namie, kad ir kažkaip stengtumeis, tokių nenumarginsi. Bobutei tuos margučius dažo jos pagelbininkai zuikeliai. Pamatysi, ir tau atneš. Užuosį — zuikiu kvepia...

— Kai aš augau pas savo tėtį, mes, eidami gulti, Velykų išvaikarėse gražiai nuvalydavome batus ir vieną padėdavome ant lango, — pasakojo toliau tėtis. — Mama palikdavo atdarą mažąjį langelį, kad bobutei būtų patogų, nieko neišbudinus, padėti margutį. Kartą nutariau niekam nesakęs palaukti, kol bobutė su margučiais atvažiuos, bet neištvėriau ir užmigau. Kai pabudau, margutis jau buvo bate. Rodos... lyg ir girdėjau jos vežimėlį nudardant... Rytoj, manau, ir tu rasi. Kokie jie gražūs...

Po vakarienės Jurgutis blizgino batus. Šį kartą aš nutariau bobutės palaukti. Labai norėjau pamatyti bobutę ir jos zuikelius. Nepasisekė. Užsnūdau. Velykų rytą Jurgučio bate gulėjo gražus margutis. Jurgutis džiaugėsi, o man buvo pikta, kad aš jau toks snaudalis. Kitais metais būsiu didesnis ir, žūt būt, ištersiu neužmigęs. Ką pamatysiu, jums viską papasakosiu...

Paleistas iš mokyklos Velykų atostogų, Mikutis kasdieną ėjo į didžiausią miesto gatvę, kurioje buvo susigrupavusios visos stambiausios krautuvės, ir žiūrėjo tų krautuvių išpuoštus langus.

Jis buvo susitaupęs šiek tiek pinigų — iš tų, kuriuos jis gaudavo į kiną nueiti ar saldumynams nusipirkti. Tai Mikutis nutarė už šiuos pinigus nupirkti dovaną tėveliams. Tų pinigų atrodė permaža, kad užtektų pirkti atskirai dovaną mamytei ir atskirai tėveliui. Todėl Mikutis ieškojo daikto, kuris tiktų abiem kartu.

Žinoma, dovana turėjo būti pritaikinta Velykų šventėms, bet ne kasdieniniam vartojimui.

Negalėdamas pats vienas pasirinkti, Mikutis Didįjį Penktadienį pasikvietė Petriuką, kad su juo nueitų į krautuvę.

Po ilgo vaikštinėjimo ir žiūrinėjimo jų abiejų akis priviliojo didelis šokoladinis kiaušinis, iš viršaus pagražintas zuikiuku tarp spalvotų gėlyčių.

— Bet kodėl jis toks brangus? paklausė jie pardavėją.

— Šitas kiaušinis — netuščas, jis pripiltas šokoladinės košelės.

— Aš labai mėgstu šitą košelę! — sušuko Mikutis.

— Ir man ji patinka, — pritarė jam Petriukas: — Žinai, pirki-me kiekvienas po kiaušinį dovanų savo tėveliams.

Ir berniukai nusipirko kiekvienas po šokoladinį kiaušinį.

— Žinai, Mikuti, gal galima mano kiaušinį palikti pas tave iki Velykų ryto, nes aš neturiu vietos namuose kur paslėpti jį nuo tėvelių.

— Žinoma, galima, — sutiko Mikutis.

Tuo būdu abu kiaušiniai atsidūrė pas Mikutį.

Eidamas gulti, Mikutis juos ištraukė iš dėžučių pažiūrėti. Kiaušiniai kvepia šokoladu, o prisiminus esamą kiaušinio viduryje gardžią košelę, Mikučiui net seilė pradėjo varvėti.

Tā košelē sapnavo Mikutis visā naktī. Jos noras kankino jī visā Didijī Šeštadienī.

Pagaliau Mikutis daugiau nebeturējo jēgū atsispirti šitai pagundai ir, eidamas gulti, nutarē paragauti.

Kišeniniu peiliuku Mikutis atsargiai vienam kiaušinio gale, kur buvo gēlytēs, išpiovē nedidelī gabaliukā, kad per jī galima būtū paragauti saldžios košelēs. Iš pradziū jis tik atsargiai palaižē liežuvio galiuku, bet košelē buvo tokia skani, kad Mikutis norējo dar paragauti, įkišdamas liežuvī giliau ir giliau.

Kelis kartus taip paragavęs, jis pastebējo, kad košelē smarkiai sumažējo. Persigandęs jis ta pačia košele aptepē atpiauto kiaušinio gabaliuko šonus ir įlipdē atgal. Įpiovimo vietas lyg nebuvo visai matyti, tik kiaušinis pasidarē lengvesnis. Mikutis nutarē atiduoti jī Petriukui.

— Tai nustebs Petriukas, kai ras tik pusę košelēs, — nusišypojo Mikutis...

Velykū rytā atbēgo Petriukas atsiimti savo kiaušinio. Mikučio nebuvo kambaryje, jis buvo prausykloje, o jo kambaryje ant stalo liko paguldytos viena ant kitos dvi kiaušinių dėžutēs. Viršutinėje dėžutėje gulėjo sužalotas kiaušinis.

— Tavo kiaušinis, Petriuk, guli ant stalo viršutinėje dėžutėje, gali jī pasiimti. — iš prausyklos suriko Mikutis Petriukui.

— Gerai, aš jī paimsiu, — pasakē jam Petriukas.

Ir tikrai, Petriukas paēmē viršutinę dėžutę, bet, nusteбęs jos lengvumu, pakēlē ir antrā dėžutę.

— Tas Mikutis, kaip visada, daro juokus. Norėdamas iš manęs pasijuokti, padėjo tuščią dėžutę, — pagalvojo Petriukas:—Neapgausi.

Petriukas paėmė sunkesnę dėžutę ir išbėgo surikęs Mikučiui:

— Linksmų Velykų, Mikuti!

Nusiprausęs, susišukavęs ir apsirengęs šventadieniškais drabužiais, Mikutis su dėžute rankose nuėjo pasveikinti tėvelius.

Tėveliai labai apsidžiaugė, kad Mikutis pagalvojo apie dovaną jiems.

Mamytė atidarė dėžutę ir, pamačius kiaušinį, padavė tėveliui, tardama:

— Žiūrėk, tėveli, kokį gražų kiaušinį Mikutis mums dovanoja. Ji meiliai pažiūrėjo į savo sūnelį.

— Tikrai gražus, — pritarė tėvas išimdamas kiaušinį iš dėžutės:

— Dabar tu, Mikuti, padalink jį man su mama.

— Gaila, toks gražus, tegul pabūna per šventes, — pasakė mama.

— Tad padėk, Mikuti, jį ant velykinio stalo.

Ir tėvelis padavė Mikučiui kiaušinį. Mikutis greit paėmė jį iš tėvelio rankų, bet nuo to jo judesio išpiautas kiaušinio gabaliukas iškrito, ir košelės likučiai aptaškė Mikučio išeiginius drabužius.

— Tai Petriukas mane apgavo! — suriko Mikutis.

— Ką tu sakai, Mikuti, — nustebo motina: — Petriukas gerai išauklėtas berniukas ir tavo geriausias draugas. Kaip gi jis galėjo tave apgauti?

Mikutis paraudo ir prisipažino tėvams, kaip jis ragavo košelę, kaip jis norėjo įkišti Petriukui pusiau tuščią kiaušinį.

— Negerai, Mikuti, norėjai pasielgti, — rimtai tarė motina: — Šiandien didelė šventė — mes tavęs nebarsime. Tu ir pats supranti, kad norėjai labai negražiai pasielgti — apgauti savo draugą, bet dėkok Dievui, kad tau nepavyko. Likai tik pats apgautas, be to, ir nubautas, turėsi per šventes vaikščioti su kasdieniniais drabužiais, nes dabar visos valyklos uždarytos ir niekas negali išvalyti tavo naujo kostiumėlio.

— Aš daugiau taip nedarysiu, — per ašaras pažadėjo Mikutis.

Kepėjo Velykos

— Kitą sekmadienį Velykos, — tarė kepėjas savo žmonai. — Reikės prikepti daug pyragaičių ir saldumynų.

— Taip, — sakė jo žmona. — Prikepk labai daug pyragaičių ir saldumynų. Prieš šventės žmonės išpirks, o mes uždirbsim daug pinigų.

Kepėjas buvo mažiukas, storas ir labai mielas žmogelis.

— Pinigai — tai dar ne viskas, — tarė jis pats sau vienas, bet balsiai to pasakyt nedrįso.

Keletą dienų kepėjas dirbo išsijuosęs. Jis prikepė daugybę šokoladinių zuikučių, avinėlių, viščiukų ir margučių. Sukrovė juos į didelę pintinę ir išstatė viename krautuvės lange. Antrą langą paliko tuščią.

— Kodėl neišstatei prekių į abu langus? — klausė žmona. — Daugiau pirkėjų priviliotum.

— Aš ruošiu kaiką nepaprastą antrajam langui, — atsakė kepėjas.

— O ką gi jau?

— Palauksi — pamatysi.

Didžiojo penktadienio vakarą langas dar vis tebebuvo tuščias. Bet jau šeštadienio rytą kepėjas tarė žmonai:

— Eik ir pažiūrėk, kaip dabar atrodo krautuvės langai.

Žmona pirmiausia pažvelgė į tą langą, kuris visą savaitę išbuvo tuščias. Dabar čia stovėjo didžiulis lizdas, sukrautas iš popierinių žolių. Tame lizde padėtas didžiulis šokoladinio kiaušinio kevalas, pusiau nuskeltas, o tame kevale sėdėjo tešlaininis kiškis, apsvilkęs riešutiniu apsiaustu. Jo viena akis buvo pusiau primerkta, sakytum, būtu viliojęs į save pirkėjus. Ant galvos bumpsojo į šalį pakreipta didžiulė skrybėlė, o ant kelių jis laikė krepšį su morkomis, ridikais, vyšniomis, slyvomis ir kriaušėmis. Tai nebuvo tikros daržovės ir vaisiai, tai buvo saldainiai.

Kepėjo žmona ilgai žiūrėjo į langą.

— Štai, ko būta nepaprasta! — nusijuokė ji. — Zuikis su skrybėle. Įdomu, kiek tikiesi už jį pinigų gauti?

— Reikėtų gauti kokius pora dolerių, — kukliai atsakė kepėjas.

— Pora dolerių! — sušuko žmona. — Tau pačiam daugiau kas-tavo negu pora dolerių. O kiek esi darbo įdėjęs! Sakytum dešimtį do-

lerių, tai suprasčiau, dabar — pora dolerių.

— Tegu bus, kaip tu sakai, — nusileido kepėjas. — Parašykim dešimts dolerių.

Kepėjas parašė ant popieriaus “\$10” ir prisegė zuikiui prie skrybėlės.

— Ir parduok tu jį pirmam pasitaikiusiam pirkėjui, — pasakė žmona, nueidama tolyn.

Bet kepėjas norėjo, kad pasigērėtų jo nepaprastu zuikiu. Jis sugrįžo į krautuvę ir laukė pirkėjų. Štai, vienas vyras, abi rankas apsikrovęs ryšuliais, įėjo į vidų.

— Prašau man duoti dėžę saldainių vaikams, — pasakė jis. — tik tiek ir težino mano vaikai apie Velykas — saldainių, saldainių...

Kepėjas suvyniojo saldainių dėžę ir padavė pirkėjui. Tasai užsimokėjo ir išėjo, net kreiva akim nepažvelgdamas į skrybėlėtą zuikį.

Kepėjas pakraipė galvą ir tarė pats sau: Mano žmona galvoja, kad Velykos yra tik tam, kad galėtų daugiau pinigų uždirbti, o tasai žmogus galvoja, kad Velykos — tik saldainiams pirkti.

Netrukus įėjo žmona.

— Ar dar niekas nepažiūrėjo į tą tavo nepaprastą zuikį? — paklausė ji.

— Dar ne, — atsakė kepėjas. — Bet būk rami, atsiras, kas pasižiūrės.

— Pažiūrėjimo neužtenka, reikia, kad nupirktų.

Tą popietį dangus apsiniaukė, pradėjo pūsti vėjas, pagaliau prapliupo lyti. Užsimaukę skrybėles ir iškėlę skėčius, žmonės skubėjo namo. Jie neturėjo laiko pasigērėti tešlainiu zuikiu.

Lijo visą popietę. Viena moteris užėjo saldainių nusipirkti, kažkoks vaikinąs prabėgo pro šalį su gėlėmis, o gražusis zuikis tebesėdėjo šokoladinio margučio kevale kaip sėdėjęs, ir niekas, o niekas į jį nekreipė jokio dėmesio.

Pavakary kepėjas priėjo prie lango ir pažvelgė į gatvę. Lietus tebelijo kaip lijęs, bet ties krautuvės langu stovėjo berniukas, išblyškęs, liesutis, ir mergaitė, truputį už jį mažesnė. Turbūt, jo sesutė, pagalvojo kepėjas. Vaikai ilgai žiūrėjo į zuikį ir kažką tarpusavy kalbėjosi. Matyt, kad jiems patiko zuikis. Kepėjas jau buvo begalvojęs pasišaukti juos vidun ir apdovanoti pyragaičiais, bet jie pasiskubino nueiti. “Gera nors tiek, kad jiems patiko mano zuikis,” patenkintas šypsojosi kepėjas.

Po to buvo užėję keli pirkėjai, bet nė vienas nesusidomėjo zuikiu.

Atėjo vakaras. Kepėjas jau ruošėsi uždaryti krautuvę, kai ties langu vėl pamatė sustojusius tuos pačius vaikus ir jauną, skurdžiai apsirengusią, išvargusią moterį. Jie visi trys ilgai žiūrėjo į zuikį ir

šypsojosi. “Ta moteris, turbūt, yra jų motina,” galvojo kepėjas. “Ji gal visą dieną išbuvo darbe, o vaikai ėjo pasitikti jos, ir dabar visi grįžta namo.”

Moteris atidarė rankinuką, išėmė pinigą ir padavė berniukui. Be-
matant atsidarė krautuvės durys, ir berniukas su mergaite įėjo į vidų.

— Mama davė mums 10 centų velykiniams kiaušiniams nusi-
pirkti, — tarė berniukas. — Ji pati nuėjo į mėsinę. Ten mes vėl susi-
tiksim.

Kepėjas pripildė maišelį mažyčių šokoladinių kiaušiniukų ir,
vyniodamas, pasakė:

— Mačiau, kaip žiūrėjęt į skrybėlėtą zuikį. Patiko?

— O, koks nepaprastai puikus tas zuikis! — sušuko berniukas.
— Bežiūrėdamas į jį, aš taip galvojau. Sukiųžes šokoladinis kevalas —
tai žiema, kuri jau praėjo. Skrybėlėtas zuikis ir jo primerktos akys
reiškia, kad mes visi turim apsirengti taip gražiai, kaip galima, ir vi-
sada būti linksmi. Daržovės ir vaisiai reiškia, kad pavasaris jau čia
pat, ir kad sode bus daug gardumynų. Nes Velykos—pavasario šventė.

— Broleli, — sušuko kepėjas, — tai juk ir aš taip galvoju apie
Velykas! Pirk tą zuikį.

— Labai norėčiau, bet negaliu, — atsiduso berniukas. — Ten gi
parašyta 10 dolerių.

— O mes teturim 10 centų, — pridėjo mergaitė.

— Dešimts dolerių! — sušuko kepėjas. — O, koks apsirikimas!
Vietoj centų, aš parašiau dolerius.

Kepėjas išsiėmė pieštuką ir, užbraukęs dolerius, parašė 10 centų.

Vaikai pašoko iš susijaudinimo.

— Tik 10 centų už tokį zuikį! Mes tuoj pat imam jį vietoj šoko-
ladinių kiaušinių.

Po kelių minučių pasirodė kepėjo žmona. Ji pažvelgė į tuščią
langą.

— Taip. Jaunas vyras su panele užėjo ir nupirko.

— Ir sumokėjo 10 dolerių?

Kepėjas dabar jautėsi toks laimingas, kad jis nebebijojo pasakyti
savo žmonai teisybės:

— Aš pardaviau tą zuikį už 10 centu. Pinigai tai dar ne viskas.
Velykos — prisikėlimo ir džiaugsmo šventė. Būtum mačius, kokie jie
buvo laimingi! O tai juk svarbiausia.

Iš angliško sulietuvino M. D.

GRIKIUKAI LAUKIA

VELYKŲ

SESUO EGLĖ

Grikiukai klūpojo išsirikiavę prie altoriaus. Visur jie būdavo šeši. Penki berniukai ir mergytė. Tad ir šįryt, Pelenų dieną, jie visi, nulenkę galvutes, laukė, kada prieis kunigas ir pabarstys juos pelenais.

Mažoji Aldona, pakreipusi galvutę, stebėjo, ką darė jos broliai. Ji darė — kaip Stasiukas, Stasiukas — kaip Algis, Algis — kaip Vytukas, o šis kaip Edis. Visų dėmesio centras buvo vyriausias brolis Jonas.

Jonukas pirmas pakilo nuo altoriaus grotelių. Paskui jį vienas po kito sekė broliai ir Aldona. Lėtai ir atsargiai jie grįžo į savo suolą bažnyčioje, lyg bijodami, kad nenubirtų pelenai.

— Vai, kiek mažai Stasiukui užpylė! — sušuko Algis, kai visi šeši išsirito į šventorių.

— Parodyk kiek tau!

— O man?

Lenkė vienas kitam galvas ir šaukė:

— Tik atsargiai nenupūsk!

Jonas, visus patikrinęs, savo pelenų niekam nerodė, nes tai didžiųjų privilegija.

Netrukus Grikių namuos subildėjo laiptai. Taukšt, taukšt, užsitrenkė durys. Tai buvo ženklas, kad vaikai grįžo iš bažnyčios.

Mama šūktelėjo pusryčių. Vėl subildėjo laiptai, ir visi šeši išsirikiavo valgomajame aplink stalą. Stasiukas pasodino sesutę į aukštą kėdę. Visi persižegnojo ir griebėsi šaukštų.

Dubenėliuose garavo manų košė. Šaukštai paniro į ją, paskui į burniukes ir vėl grįžo tušti. Tik vienas Jonas kažko dar laukė. Nevalgė.

— Kodėl tu nevalgai? — paklausė jį Edis, ir visi sužiūro į Joną. Jis sėdėjo rimtai ir iškilmingai.

— Valgykit, — mostelėjo jis ranka, — aš pasninkauju. — Paskė abejingai, lyg tėvas mažiems vaikams. Ištirpęs cukrus raižė takelius košėje, ir seilę traukianti saldymbė, šiltais garais lipo į lūpas ir nosį.

Vaikų šaukštai, kaip apverstos valtys, suniro į košę ir įsismeigė poilsui. Aldona dar perbraukė liežuvėliu savąjį šaukštuką ir, peržvelgus broliukus, paskutinė nutarė pasninkaut.

Mama ruošė pietų krepšelius, skubėdama savo mažuosius išleisti į mokyklą: juk šiandien ne šventė. Reikia skubėti, kad vaikai nepavėluotų į pamokas. Staiga ji pažvelgė į stalą ir nuostebusi sušuko:

— Na, kas atsitiko!

Vaikai nepakėlė galvų. Mažoji buvo beprasižiojanti kažką sakyti, bet laiku susigriebė ir, palenkusi galvutę, kaip ir kiti vaikai, pro akių kampučius stebėjo Joną.

— Mes nutarėme pasninkaut, — drąsiai prisipažino Jonas. Pakilo ir kitų šypsantys veidai. Aldona, džiaugsmo pagauta, ėmė šaukštu taškyti košę, lašelis užkrito Stasiukui. Šis ištraukė šaukštą iš jos rankų ir pasiteisinančiai pažvelgė į motiną, kuri dar vis stovėjo nustebusi.

— Gera, vaikučiai, — tarė ji pagaliau. — Jūs galite pasninkauti. Nevalgykit saldainių, nei ledų, nei kitokių skanėstų. Taip iki Velykų. O košę reikia valgyti.

Vytukas neramiai sujudėjo. Jo kišenėje buvo paslėpti keli margais popieriukais saldainiai. Košė jam mažai rūpėjo, bet jis galvojo, kad tuoj po pusryčių galės čiulpt saldainį. Jis kitaip suprato pasninką. Dabar, mamos liepiamas, jis pirmas ėmė valgyt košę, kad nuramintų mamą. Jį pasekė kiti. Pavalgęs Vytukas išsiėmė iš kišenės saldainius ir atidavė mamai. Jis jautėsi patenkintas savo atsižadėjimu. Po to visi linksmi išskubėjo į mokyklą.

Greit buvo užmirštos šaudyklės ir visokios kilpos, nes Grikiukai turėjo kito darbo. Visas laisvas jų laikas buvo skirtas pasiruošti Velykom. Reikėjo verbų priešvėlykiui, kempinių švėstai ugnelei parsinešt, o taip pat žalių samanėlių Velykų margučiams paguldyti.

Jie visi šeši eidavo už miesto, į mišką, ir rinkdavo tuos vėlykinius dalykus.

Per keletą savaitių buvo pririnkta pintinėle įvairių kempinių, krepšys samanų, o verbų tiek, kad būtų užtekę ir kaimynams. Be to, jie rinko buteliukus švėstam vandeniui, ir jie buvo išrikiuoti per visą lentynėlę. Gal didžiausias jų rūpestis sukosi apie tris indelius juodos žemės. Iš jos turėjo išdygti žalios plonos avižos.

Atėjo Verbų sekmadienis. Grikiukai vėl stovėjo bažnyčioj. Šį kartą jie atrodė kaip kokia gyvatvorė, nes jų rankose žaliavo didelės puokštės verbų. Jie nekantriai laukė, kada kunigas jų verbas pašventins. Tada išėję iš bažnyčios, jie galės "laisvai" pasimušti. Juk "verba muša, ne aš mušu". Už šešių dienų bus ir Velykos!

Šventosios verbos buvo užkištos už paveikslų jų miegamajame. Savo kvapu jos kalbėjo apie besitartinančias šventes.

Didįjį Šeštadienį pakilę iš lovos, Jonukas ir Edvardas tarėsi vienu du eiti parnešti švento vandens ir ugnies. Zakristijonas pripildė juodviejų indelius. Jis buvo kiek nustebęs, lyg bandė pratrinti savo akis. Senos jo akys negalėjo klysti: negi dabar tebūtų tik du Grikiukai iš šešių? Bet jis nespėjo gerai apsidairyti, kai pamatė ir kitus keturis Grikiukus, prisistatančius prie statinės su savo bonkutėmis. Kempinių buvo taip pat nemažiau kaip šešios. Ir jos visos buvo įžiebtos pašvęsta ugnimi.

Ši diena buvo gausi darbais. Grįžę iš bažnyčios, vaikai sėdo dažyti margučių. Tėvo nebuvo namie. Grįžęs iš darbo, jis nebežinojo, ką vadinti margučiais: kiaušinius ar vaikus. Susisėdę už siauručio stalo, vaikai vienu teptuko galu dažė kiaušinius, o antruoju save. Darbo įkarštyje jie nepastebėjo, jog dažai patys limpa kur reikia ir nereikia.

Vakare stalas pasipuošė žaliom ir švelniom avižom. Tarp jų buvo margučiai ir baltas avinėlis su raudona vėliavuke. Turėjo pasipuošt ir vaikai. Mama juos prausė, o tėtis nešė mažuosius, įsuptus į ilgus rankšluosčius, tiesiai į loveles. Tik didesnieji patys atbėgo iš maudyklės.

Aldona žinojo, kad ten, spintoje, jos laukia nauja tamsiai raudono aksomo suknutė, kurią ji rytoj užsivilks. Kiekvienam buvo paruošti nauji drabužėliai. Visi norėjo pamatyti sesutės naują apikaklę. Ji buvo tokia pūkuota ir minkšta kaip katinėlis. Bet ir smalsumui dar nebuvo pasibaigęs pasninkas.

Tėvas patenkintas stovėjo atsirėmęs tarpdury. Mama priėjo prie kiekvieno, padarė Kryžiaus ženklą kaktelėj ir, pabučiavusi, pradėjo jiems pasakoti apie pirmąsias Velykas.

— ...Viešpats prisikėlė! Jo drabužiai buvo balti, kaip sniegas, o Jo veidas spindėjo kaip saulė...

Kai tėvai paliko miegamąjį, šešios nekaltos širdys plakė Velykų ryto ilgesiu.

IKYRUS VAIKAS

Motina su vaiku važiuoja traukiniu. Berniukas nuolatos klausia savo mamą, o toji stengiasi į tuos klausimus atsakyti. Štai tas nesi-
baigiantis pasikalbėjimas:

— Kas kelia tą truksmą, kai mes važiuojame? — klausia berniukas.

— Vagonai, branguti! — švelniai atsako mama.

— Kodėl?

— Dėl to, kad jie važiuoja, rieda bėgiais, vaikeli.

— O kodėl jie važiuoja?

— Juos traukia garvežys.

— Koks garvežys, kur jis?

— Didelis garvežys, traukinio priekyje.

— Kodėl jis yra priekyje?

— Kad trauktų traukinį.

— Kokį traukinį?

— Tą, kuriame mes važiuojame.

— Kodėl garvežys traukia traukinį?

— Mašinistas taip tvarko garvežį, kad trauktų traukinį.

— Kas yra traukinio mašinistas?

— Tai tas žmogus, kurs tvarko garvežį.

— Kokį garvežį?

— Tą garvežį, kuris yra priekyje traukinio ir kurs traukia mūsų traukinį. Juk aš tau ką tik dabar sakiau tai.

— Ką man sakei?

— Valdyk savo liežuvį! Tu mane tyčia vargini!

— Kodėl aš tave varginu?

— Kad tu mane klausai tiek daug nereikalingų klausimų.

— Kokių klausimų?

— Dieve brangus! Nejaugi ir aš buvau tokia įkyri savo mamytei, kai buvau maža?

Iš anglų kalbos sulietuvino Jūratė Bigelytė,
Cicero, Ill.

ŠARADOS

1. Mes esame karaliai, o kai pakeisit vieną raidę, mes būsime papuošalai, kuriuos mielai nešioja mergaitės.

2. Aš esu valgis, kurį kasdieną valgo visi, bet jei dvi raides man atimsit, būsiu mergaitės vardas.

Vertinamos po 2 taškus. Atsiuntė Kazius Jankauskas, Detroit, Mich.

MISLĖS

1. Du kiškiuku piaunas, balti kraujai bėga.

2. Pasėjo pipirais, išdygo skatikais, prazydo marčiomis, iškaršo mergomis.

3. Mažesnis už šunį, didesnis už arklį.

4. Pati nuoga, marškiniai už ančio.

5. Dviem pupom visą lauką apsėja.

Vertinamos po 2 taškus. Atsiuntė Rimantas Karaliūnas, Chicago, Ill.

Mįslių atsakymai

1 Baltos, nes jų pasaulyje yra žymiai daugiau negu juodų, 2 Tavo vardas arba pavardė, 3 Amžius, 4 Kirpėjas.

Neužmirškime, kad papigintas mėnesis "Eglutei" naujai užsisakytai baigiasi balandžio 15 dieną.

PAŠTO *Dėrūtė*

LAIŠKAI *Redaktorium*

Gerbiamas Taškų Dėde,

Kitą savaitę man sueis 7 metai. Todėl nutariau ir aš pradėti spręsti uždavinius. Man labai patinka mįslės ir uždaviniai. Dabar siunčiu kelis atsakymus.

Vytenis Kuraitis, Chicago, Ill.

Gerbiamas "Eglutės" Redaktoriau,

Iki šiol mano sesutė Giedrė sprendavo uždavinius. Nuo šių metų aš pradėsiu spręsti. Aš esu 8 metų ir lietuviškoj mokykloj lankau 3 skyrių. Man labai patinka "Eglutė" ir mėgstu spręsti uždavinius.

Pirmame "Eglutės" numeryje man labiausiai patiko: eilėraštis "Snaigių pasaka", straipsnis "Karangiežas" ir pasaka "Nevikrusis Mikutis".

Daiva Bajorūnaitė, Detroit, Mich.

Gerbiamas Redaktoriau,

Man labai patiko pasaka "Keturios laumės", ypač jų vardai. Man labiausiai patiko Teisutė, nes kaip gražiai ji pasielgė su tuo mažiu berniuku. Ir negaliu sulaukti, kol kita "Eglutė" ateis.

Marytė Gailiūšytė, Cleveland, Ohio

Gerbiamas Redaktoriau,

Aš labai esu laiminga, kai gaunu "Eglutę". Tik labai gaila, kad ji taip retai ateina. Aš norėčiau, kad ji bent į savaitę vieną kartą aplankytų mane. Norėčiau paklausti, kodėl šiemet nėra "Jonuko ir Katrytės nuotykių" ir "Senutės pasakų". Man labai patiko. Aš perskaitau visą "Eglutę". Pernai uždavinių neskaitydavau, o šiemet jau

esu 7 metų, antrame skyriuje, tai bandau jau spręsti ir siunčiu atsakymus. Pirmas uždavinys ne labai sunkus, bet aš niekur neradau Pietario slapyvardžio. Žiūrėjau visas knygas ir mamytės klausiau, bet ir ji nežinojo.

Rūtelė Jonynaitė, Chicago, Ill.

LAIŠKAI *Skaitytojams*

Vyteniui Kuraičiui

Labai gerai, kad nutarei spręsti uždavinius ir kad jie patinka. Nebijok, jei kada sunkesnio uždavinio tik dalį išspręsi: Taškų Dėdė ir nepilną sprendimą įvertina atitinkamu taškų skaičiumi. Labai gražiai moki rašyti.

Daivai Bajorūnaitei

Puiku, kad ateini pavaduoti vyresniąją savo sesutę Giedrę, kuri per keletą metų buvo tikrai pavyzdinga uždavinių sprendėja. Tikiuosi, kad neblogiau seksis, kaip sekėsi sesutei.

Marytei Gailiūšytei

Puiki esi mergaitė, kad taip mėgsti "Eglutę" ir taip domiesi jos pasakomis. Sugalvok ir daugiau uždavinių.

Rūtelei Jonynaitei

Labai dėkui už tokį gražų laiškutį. "Eglutė" mielai lankytų visus skaitytojus kas savaitę, jei tik būtų turtingesnė. "Jonuko ir Katrytės nuotykius" šiais metais pavaduoja "Nevikrusis Mikutis", o "Senutės pasakos" žada išeiti atskira knyga — dėl to jų ir nėra šiais metais "Eglutėje". Bet pasakų bus pakankamai — pilni kiekvieno laikraščio puslapiai. Uždavinių pasitaiko
(Pabaiga viršelyje)

TRUPUTĮ PAGALVOK

Nr. 3 uždavinių atsakymai

I. 1 Venta, 2 Yla, 3 Tauragnas, 4 Alytus, 5 Utena, 6 Trakai, 7 Alaušas, 8 Sruoga. Statmenai: Vytautas.

II. 1 Vilnius, 2 Alvytas, 3 Smetona, 4 Algirdas, 5 Raudonė, 6 Ietis, 7 Obelija, 8 Šiluva, 9 Elnias, 10 Šešupė, 11 Inkilėlį, 12 Obeliai, 13 Lyduvėnų, 14 Inturkė, 15 Klaipeida, 16 Telšiai, 17 Obelė, 18 Jiesia, 19 Italija. Statmenai: Vasario Šešioliktoji.

UŽDAVINIAI

I. Brūkšnelių vietoje įrašykite raides. Statmenai pirmoje eilutėje turime gauti pavardę autorės, kuri šiais metais laimėjo romano konkursą.

Gulsčiai:

1. --- (Rašytojos vardas),
2. ---- (Rašytojos literatūrinė pavardė),
3. ----- (Liūdno pasakos" autorius),
4. ----- (Kauno priemiestis),
5. ----- (Miestelis prie Dubysos upės),
6. ----- (Upė, kuri įteka į kitą upę),
7. ----- (Lietuvos kunigaikštis),
8. ----- (Kalnai, kurie skiria Europą nuo Azijos),

LAIŠKAI

kartais ir sunkesnių, vieno ar kito vardo galite nerasti knygoje. Pamėginkit pasiklausti mokytojo, jei uždaviniai būna iš literatūros, geografijos ar istorijos. Be to, jei vieno klausimo ir neatsakysite, vis tiek uždavinį galite Taškų Dėdei siųsti: jis tik truputį mažiau taškų užskaitys už nepilną uždavinį.

"Eglutės" Redaktorius

9. ----- (Lietuvos miestas, buvęs žymus kultūros centras, Nepriklausomybės laikais lenkų okupuotas),
10. ----- (Laikinoji Lietuvos sostinė),
11. ---- (Augalas kvapniais žiedais),
12. ----- (Pasaulio dalis),
13. ----- (Didžiausia Lietuvos upė),
14. ----- (Švelnus gyvulėlis)

Vertinamas 15 taškų. Jį sudarė Kaziukas Jankauskas, Detroit, Mich.

1. ☐

☐

☐

2. ☐☐☐☐☐☐☐☐

☐

☐

☐

☐

☐

3. ☐☐☐☐☐☐☐☐

☐

☐

☐

II. Į kryžiaus langelius įrašykite raides.

1. Skaitant žemyn, Dzūkijos miestelis, kuriame palaidota garsi 1831 m. sukilimo karžygė.

2. Kauno priemiestis.

3. Ežeras Dzūkijoje.

Vertinamas 4 taškai. Sudarė Rimantas Karaliūnas, Chicago.

III.

III. Brūkšnelių vietoje įrašykite raides. Statmenai pirmoje eilutėje: žymus Lietuvos kalbininkas.

Gulsčiai:

1. ----- (Miestas prie Neries),
2. ----- (Lietuvos apskrities miestas),
3. ----- (Žymus atgimstančios Lietuvos veikėjas),
4. ----- (Lietuvos poetas),
5. ----- (Lietuvė beletristė),
6. ----- (Sūdavos miestas),
7. ----- (Kitatautis, lietuviškai rašęs poeziją),
8. ----- (Lietuvio poetas),
9. ---- (Gražiai žydintis medelis pavasarį),
10. ----- (Žemaitijos miestelis).

Vertinamas 11 taškų. Jį sudarė Marytė Gailiūšytė, Cleveland, Ohio.

Dalia Nenortaite
29 Babcock St.
Hartford, Conn.

ALP 1785
Larch.

